

Udvalget for Videnskab og Teknologi 2008-09
UVT alm. del Bilag 208
Offentligt

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes som lovet en redegørelse vedr. Erasmus Mundus samt den endelige aftale mellem regeringen og Socialdemokraterne om fremtidig regulering og finansiering af Erasmus Mundus uddannelser til orientering.

Med venlig hilsen

Helge Sander

2. september 2009

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 09-056398
Dok nr. 1002291
Side 1/1

Redegørelse vedr. Erasmus Mundus fra ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Den 26. juni 2009 indgik regeringen og Socialdemokraterne aftale om fremtidig regulering og finansiering af Erasmus Mundus uddannelser, der udbydes som kandidatuddannelser i Danmark.

Aftalen sætter rammen for, at danske universiteter fortsat kan deltage i Erasmus Mundus samarbejdet samtidig med, at princippet om gratis uddannelse for de danske statsborgere (og de studerende, der har krav på ligestilling hermed), der optages på en heltidsuddannelse på et dansk universitet, fastholdes. Aftalen implementeres via ændringer af universitetsloven og lov om Statens Uddannelsesstøtte i den kommende folketingsssamling. De nye regler forventes at få virkning fra og med studieåret 2010/11.

Hvad er Erasmus Mundus uddannelser

Erasmus Mundus uddannelse er en fælles europæisk kandidat- eller masteruddannelse med et omfang på mellem 60 og 120 ECTS-point, der udvikles og udbydes i samarbejde mellem mindst tre europæiske universiteter. Det enkelte studieforløb skal omfatte studieophold på mindst to af de deltagende universiteter i to lande. De deltagende universiteter skal kunne udstede et nationalt anerkendt eksamensbevis til deltagere, der tager en del af deres Erasmus Mundus uddannelse ved det pågældende universitet.

Erasmus Mundus uddannelserne gennemføres på stærke faglige miljøer i Europa inden for uddannelsens fagområde. Der er derfor stor konkurrence om at blive optaget. Der er således ved de fleste uddannelser mange flere ansøgere end studiepladser.

Udfordringer vedr. regelgrundlag

Erfaringerne fra den første runde af Erasmus Mundus programmet, der løb for perioden 2004-2008, viser, at det har været vanskeligt for danske universiteter under de gældende danske regler at indgå i Erasmus Mundus samarbejdet.

Årsagen er, at Erasmus Mundus samarbejdet ikke som de danske regler om universiteternes internationale uddannelsessamarbejde (parallelforløb og fællesuddannelse) er baseret på princippet om gensidig udveksling af studerende mellem universiteterne. Dette har baggrund i, at deltagelse i en Erasmus Mundus uddannelse ikke er forbeholdt studerende, der i forvejen er optaget på de deltagende universiteter, men er åbent for udefrakommende studerende. Dertil kommer, at de studerende har en vis valgfrihed med hensyn til, hvordan de vil sammensætte deres studieforløb og dermed, ved hvilke universiteter de vil tage de enkelte studieforløb. Erasmus Mundus samarbejdet er normalt organiseret således, at de studerende under studieophold ved et universitet følger de uddannelsesregler, der gælder i det pågældende land, herunder betalingsregler.

Desuden har der i gennemførelsen af det første program været en bestemmelse om, at hvis der opkræves deltagerbetaling på uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus aftale, skal denne være den samme for alle deltagere i et uddannelsesforløb uanset, hvor de studerende er optaget, fortsætter og afslutter uddannelsen. Denne bestemmelse vil ikke gælde i det andet program, der løber fra 2009-2013.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 09-056398
Dok nr. 1002291
Side 1/1

Udtalelse om det danske regelgrundlag for udbud af Erasmus Mundus uddannelser

Videnskabsministeriet undersøgte i efteråret 2007, om studerende optaget på danske universiteter på uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus aftale uretmæssigt var blevet afkrævet deltagerbetaling, og om danske universiteter uretmæssigt havde modtaget deltagerbetaling for aktiviteter, som de samtidig modtog taxamertilskud til.

Undersøgelsen viste, at universiteterne ikke havde haft den nødvendige klarhed over de bestemmelser, som universitetsloven fastsætter om udbud af uddannelser i samarbejde med udenlandske universiteter, og dermed ikke havde haft en præcis og ensartet opfattelse af, hvilke regler der gælder for udbud af uddannelser, der er omfattet af en Erasmus Mundus aftale.

På den baggrund præciserede Videnskabsministeriet i en udtalelse af 30. januar 2008 til universiteterne regelgrundlaget for universiteternes udbud og administration af Erasmus Mundus uddannelser.

Hvis universiteterne på baggrund af udtalelsen og en gennemgang af de enkelte sager fra perioden 2005-2007 konstaterer, at der i strid med reglerne er modtaget deltagerbetaling eller opkrævet deltagerbetaling, skal deltagerbetalingen tilbagebetales.

Det anføres i udtalelsen, at de danske universiteter kan have pådraget sig et erstatningsansvar over for studerende uanset, at disse ikke er eller har været optaget på uddannelsen ved et dansk universitet, men kun har været indskrevet som gæstestuderende. Det er tilfældet, hvis disse studerende ud fra en konkret vurdering burde have været optaget eller måtte have en berettiget forventning om at have været optaget på uddannelsen ved universitetet.

Opfølgning på udtalelsen

Ministeriet har i februar 2009 bedt de fem universiteter (KU, AU, AAU, RUC og DTU), der har deltaget i udbud af Erasmus Mundus uddannelser 2005-2007, om at redegøre for, om de på baggrund af ministeriets udtalelse og en gennemgang af sagerne for 2005-2007 har identificeret studerende, som har krav på tilbagebetaling eller erstatning.

Gennemgangen har medført, at KU og AU tilbagebetaler studieafgift/udbetaler erstatning for opkrævede studieafgifter til i alt 42 EU/EØS-studerende. Der er tale om studerende, som ikke har været optaget på uddannelserne ved de danske universiteter, men som burde have været optaget, og som derfor efter de danske regler har krav på, at hele uddannelsen er gratis, herunder også de dele af uddannelsen, der er foregået i udlandet.

For de tre resterende universiteter er tilbagebetaling eller erstatning ikke aktuel for de i alt 11 EU/EØS-studerende, der i perioden har taget en del af deres Erasmus Mundus uddannelse på de pågældende universiteter. Det er tilfældet, enten fordi de studerende har været optaget på et udenlandsk universitet og kun har taget en lille del af deres uddannelse i Danmark, eller fordi der på den konkrete Erasmus Mundus uddannelse ikke er opkrævet studieafgift af EU/EØS-studerende.

Der er også foretaget en konkret vurdering af de 22 Erasmus Mundus studerende fra tredjelande, der er blevet optaget på de danske universiteter til og med 2007.

Efter en gennemgang af disse sager er det vurderingen, at de 22 optagne studerende fra tredjelande ikke har krav på tilbagebetaling eller erstatning for eventuelle deltagerafgifter ved studieophold i udlandet. De studerende har alle fået hele uddannelsen finansieret af det offentlige (taxameter fra den danske stat og stipendium fra EU).

Sag mellem EU-Kommissionen og Københavns Universitet om kontraktbrud

På baggrund af Københavns Universitets (KU) beslutning om at tilbagebetale studieafgiften til EU/EØS-studerende, der har taget en del af deres Erasmus Mundus uddannelse på KU, har EU-Kommissionen i foråret 2009 henvendt sig til KU.

EU-Kommissionen anfører i henvendelsen, at KU efter dens opfattelse har forskelsbehandlet i strid med EF-traktaten og brudt kontrakten mellem Kommissionen og Erasmus Mundus konsortiet ved kun at tilbagebetale deltagerbetaling for de EU-studerende, der har taget en del af deres Erasmus Mundus uddannelse på KU og ikke til EU-studerende, der har gået på de øvrige universiteter i konsortiet. Henvendelsen har baggrund i en klage til Kommissionen fra en EU-studerende, der ikke havde taget en del af sin Erasmus Mundus uddannelse på KU, og som derfor ikke får tilbagebetalt deltagerbetaling. Han klager derfor over, at der som følge af KU's tilbagebetaling har været uens deltagerbetaling for de studerende, selv om det i konsortiekontrakten er angivet, at der skal være ens studieafgift uanset, hvilke universiteter i konsortiet studiet gennemføres på.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

En efterfølgende dialog med Kommissionen har ført til, at Kommissionen er enig i, at der ikke er sket forskelsbehandling i forhold til fællesskabsretten, men at sagen alene vedrører, om KU har brudt den kontrakt, der er indgået mellem Kommissionen og konsortiet.

Ministeriet har bedt Kammeradvokaten vurdere sagen. Kammeradvokaten vurderer, at KU har brudt kontrakten og derfor er erstatningsansvarlig over for alle EU-studerende på de tre uddannelser.

KU har på den baggrund besluttet at tilbagebetale deltagergebyret til de EU-studerende, der har deltaget i KU's tre Erasmus Mundus uddannelser, men som ikke har deltaget i uddannelsen på KU. Det drejer sig om i alt 18 studerende fordelt på tre uddannelser. Dette har KU meddelt Kommissionen.

For optaget 2009 har de tre konsortier, som KU deltager i, besluttet ikke at opkræve deltagergebyrer fra EU-studerende. Eventuelle tab af indtægter for konsortieparterne dækkes af KU.

Det er ministeriets vurdering, at den tilbagebetaling af deltagerafgifter, som AU har foretaget til Erasmus Mundus studerende, ikke har ført til forskelsbehandling af EU-studerende. Det rejste spørgsmål om kontraktbrud berører derfor kun KU.

Konklusion

Dermed er der fulgt op på universiteternes administration og finansiering vedrørende Erasmus Mundus studerende på danske universiteter frem til og med 2007. Fra og med 2008 er der etableret en overgangsordning frem til, at de nye regler kan træde i kraft fra og med studieåret 2010/2011. Denne ordning giver universiteterne hjemmel til at betale evt. deltagerbetaling i udlandet for Erasmus Mundus studerende fra EU/EØS-lande, som er optaget på en heltidsuddannelse på et dansk universitet. Denne gruppe studerende må ifølge universitetsloven ikke pålægges at betale studieafgift for deres uddannelse.

For at sikre bedre rammer for dansk deltagelse i Erasmus Mundus samarbejdet vil der blive fastsat nye regler for danske universiteters udbud af Erasmus Mundus uddannelser, jf. vedlagte aftale mellem regeringen og Socialdemokraterne. De nye regler gælder som nævnt fra og med studieåret 2010/11.